

5

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Σκοπός αυτής της διδακτικής ενότητας είναι:

- **Να συνειδητοποιήσετε τη σπουδαιότητα που έχει για την προσωπική και την κοινωνική ζωή του ανθρώπου η είσοδος του Χριστού στην ιστορία.**
- **Να γνωρίσετε τη σχέση της πίστης με την ανθρώπινη ιστορία.**

Ο Ανάρχος αρχίζει μια νέα δική Του ύπαρξη, ανθρώπινη ή ακριδέστερα θε-ανθρώπινη. Η θεία ζωή Του γίνεται τώρα θεανθρώπινη ζωή, δηλαδή ζωή ταυτόχρονα και Θεού και ανθρώπου σε μian υποστατική ένωση και ενότητα. Το θείο μυστήριο, το κεκρυμμένο από αιώνες, το άγνωστο ακόμα και στους αγγέλους και αρχαγγέλους, αποκαλύπτεται τώρα στην εκ της Παρθένου Γέννηση του Χριστού στη Βηθλεέμ: Θεός σεσαρκωμένος με ασύγχυτη ένωση της θείας και ανθρώπινης φύσεως στο ένα και μοναδικό Πρόσωπο του Λόγου. Και τι προήλθε απ' αυτό! Ο Θεός κατέβηκε μέχρι τον άνθρωπο, ώστε ο άνθρωπος να υψωθεί μέχρι το Θεό· ο Θεός μετέσχε της δικής μας ανθρώπινης φύσεως, για να μετάσχει και ο άνθρωπος της θείας· ο Θεός έγινε Υιός ανθρώπου, για να γίνει ο άνθρωπος ο Υιός του Θεού· ο Θεός ενανθρωπίζεται για να θεωθεί ο άνθρωπος. Και γι' αυτό είναι μεγάλο και σωτηριώδες το μυστήριο της Σαρκώσεως του Χριστού για μας τους ανθρώπους και για κάθε άνθρωπο χωριστά, από τη στιγμή που με όλη του την ύπαρξη θα πιστέψει στο Χριστό και θα ζει την κατά Χριστόν ζωή μέσα στο σώμα του Χριστού, την Αγία Ορθόδοξη Εκκλησία...

Η αλήθεια υπάρχει μόνο στην Αγία και Ζωοποιό Τριάδα, από την Οποία πηγάζουν τα πάντα και δια της Οποίας ζωοποιούνται τα πάντα. Η αλήθεια

της Αγίας Τριάδος, η αλήθεια περί του ζώντος και αληθινού Θεού, μας απεκατέφθη πλήρως μόνο με τη Σάρκωση του "Ενός της Τριάδος", του Υιού του Θεού του Μονογενούς, του Ιησού Χριστού. Αλλά επίσης και η αλήθεια περί τον κόσμο και τον άνθρωπο μας απεκατέφθη στον σαρκωθέντα Φιλάνθρωπο Χριστό, ο Οποίος δια της ενανθρωπήσεώς Του έκανε τον άνθρωπο Θεό. Αυτή η διδοίαστατη αλήθεια περί του Θεού και του ανθρώπου εν τω Θεανθρώπω Χριστώ, συνιστά την ουσία της υπάρξεως και της ζωής της Ορθοδόξου Εκκλησίας χθες, σήμερα και αύριο. Αυτό ταυτόχρονα συνιστά και την μοναδική αποστολή της Εκκλησίας στον κόσμο, την παντοτινή της λειτουργία χάριν του κόσμου και του ανθρώπου.

Αθανάσιον Γιέδτις, Χριστός αρχή και τέλος
Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, Αθήνα 1983, σσ. 16-17

ΛΕΞΕΙΣ

ΚΑΙΔΙΑ

**Σωτήρας, Ενανθρώπιση,
Πρόσληψη, Ανθρώπινη
φύση, Θεοφάνεια,
Ανανέωση, Αλλαγή,
Ιεραποστολή,
Υπερεθνικότητα,
Παγκοσμιοποίηση**

A. Η ΠΡΟΣΜΟΝΗ ΕΝΟΣ ΣΩΤΗΡΑ

Την εποχή λίγο πριν από τη γέννηση του Χριστού η ρωμαϊκή αυτοκρατορία, το επίκεντρο δηλαδή του τότε κόσμου, είχε φτάσει στο απόγειο της δύναμής της. Ταυτόχρονα η ηθική σήψη είχε διεισδύσει σε κάθε μορφή ανθρώπινης δραστηριότητας. Οι άνθρωποι, παρά την επιφανειακή ειρήνη (pax romana) που επικρατούσε, ζούσαν

σε μια κατάσταση έντονης αγωνίας και κρίσης. Τα μεγάλα μέχρι τότε επιτεύγματα της ιστορίας δεν είχαν κατορθώσει να ανακουφίσουν τους ανθρώπους και να δώσουν ένα νόημα στη ζωή τους. Πολλές θρησκείες και μυστηριακές λατρευτικές ομάδες υπόσχονταν στους ανθρώπους σωτηρία και λύτρωση, αλλά κανείς δεν αισθανόταν ασφαλής. Για το λόγο αυτόν, την εποχή εκείνη είχε φουντώσει η προσδοκία για έναν άγνωστο Θεό-Σωτήρα, που θα ερχόταν όπως ο "από μηχανής θεός" της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας και θα έδινε λύση στο ανθρώπινο δράμα. Όταν λοιπόν έφτασε το "πλήρωμα του χρόνου" έστειλε ο Θεός στον κόσμο τον Υιό του, που σαρκώθηκε "εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου". Έτσι, με την ενανθρώπιση του δεύτερου προσώπου της Αγίας Τριάδας, ο Θεός μπήκε

στην ιστορία μας παίρνοντας και την ανθρώπινη φύση και ως Θεάνθρωπος άνοιξε το δρόμο όχι μόνο για να λυθεί το ανθρώπινο δράμα, αλλά και για να μπορέσει ο άνθρωπος να γίνει κατά χάρη Θεός.

B. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗ ΝΑΖΑΡΕΤ

Με την ενανθρώπιση του Υιού και Λόγου του Θεού το θεϊκό σχέδιο για την κτίση, το οποίο είχε ξεκινήσει με τη δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου, μπήκε στην τελική και πιο αποφασιστική του καμπή. Ο Χριστός έγινε γνωστός στους ανθρώπους ως ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ. Στο πρόσωπό του έγινε πρόσληψη όλης της ανθρωπίνης φύσης (σώματος και ψυχής). Γεννήθηκε ως Ιουδαίος πολίτης, με καταγωγή από τη βασιλική γενιά του Δαβίδ. Υπέστη την περικομή, ανήκε σε μια οικογένεια, είχε συγγενείς, φίλους και επάγγελμα. Μιλούσε τη γλώσσα που μιλούσαν οι Ιουδαίοι της εποχής του. Βαπτίστηκε από τον Ιωάννη τον Πρόδρομο, όπως έκαναν και πολλοί συμπατριώτες του και για σαράντα μέρες προετοιμάστηκε στην έρημο για το έργο που είχε αναλάβει από τον Πατέρα του. Ήλθε σε σύγκρουση και με τις πολιτικές και με τις θρησκευτικές εξουσίες της εποχής του, που έδλεπαν στο πρόσωπό του έναν επικίνδυνο ανατροπέα του κατεστημένου. Κήρυξε τον καινούριο κόσμο της Βασιλείας του Θεού και καταδικάστηκε σε σταυρικό θάνατο για το κήρυγμά του αυτό. Με όλα αυτά ο Ιησούς αποδέχθηκε την ιστορία με όλες τις ατέλειές της και μπήκε μέσα της, για να την μεταμορφώσει και να ανεβάσει τον άνθρωπο μέχρι τον ουρανό. "Έγινε ο Θεός άνθρωπος για να γίνει ο άνθρωπος Θεός", γράφει περιεκτικά ο Μ. Αθανάσιος.

Ο Χριστός ένωσε στο Πρόσωπό του τη θεία και την ανθρώπινη φύση. Ενώ δηλαδή ήταν ο προ πάντων των αιώνων πλήρης και τέλειος Θεός, με την ενανθρώπισή του έγινε ταυτόχρονα και πλήρης και τέλειος άνθρωπος, ίδιος κατά πάντα με εμάς τους ανθρώπους, εκτός του ότι ήταν αναμάρτητος. Αυτή τη διδασκαλία της Εκκλησίας ομολογούμε ψέλνοντας την ημέρα των Χριστουγέννων για το Χριστό "...δι' ημάς γαρ εγεννήθη παιδίον νέον, ο προ αιώνων Θεός".

G. ΤΟ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Με τη διδασκαλία και το παράδειγμά του ο Χριστός εγκαινίασε ένα νέο τρόπο ζωής για τους ανθρώπους και έθεσε το θεμέλιο για τον

καινούριο κόσμο της Βασιλείας του Θεού.

*"Το Πνεύμα του Κυρίου με κατέχει,
γιατί ο Κύριος με έχρισε και μ' έστειλε
ν' αναγγείλω το χαρμόσυνο μήνυμα στους φτωχούς,
να κηρύξω στους υποδούλους την απελευθέρωση
και στους τυφλούς πώς θα δρουν το φως τους,
να φέρω την ελευθερία στους καταπιεσμένους,
να αναγγείλω τον ερχομό του χρόνου
που ο Κύριος θα φέρει τη σωτηρία στο λαό του"*

Λουκ. 4,18-19

- Αμφισβήτησε την ηθική της εποχής φέρνοντας στο προσκήνιο της ιστορίας τους καταφρονημένους και περιθωριακούς ανθρώπους της εποχής του. Με τέτοιους ανθρώπους συναναστρεφόταν, γιατί αυτοί μπορούσαν ταπεινά να ανοίξουν την καρδιά τους στο μήνυμά του. Οι "ευνεβείς" της εποχής συχνά τον κατηγορούσαν γι' αυτό (Λουκ. 5,30· 7,34). Ο ίδιος όμως δεν δίστασε να πει πως οι πόρνες και οι τελώνες θα μπουκν πριν από τους "ευνεβείς" στη Βασιλεία των ουρανών (Ματθ. 21,31).
- Απελευθέρωσε τους ανθρώπους από τα δεσμά του Νόμου και φανέρωσε ότι στον καινούριο κόσμο του προέχει η αγάπη. Δεν είναι πλέον η τήρηση των νόμων η εγγύηση της σωτηρίας αλλά η έμπρακτη αγάπη προς τον Θεό, τους συνανθρώπους και την χτίση. Μίλησε για μια αγάπη χωρίς όρια και προϋποθέσεις, αφού όσοι θα τον ακολουθούσαν θα έπρεπε να αγαπούν ακόμα και τους εχθρούς τους (Ματθ. 5,44). Όποιος δεν αγαπά δε μπορεί να γνωρίσει και το Θεό, γιατί ο Θεός είναι αγάπη (Α' Ιωάν. 4,8).
- Θεράπευσε πλήθος αρρώστων και στάθηκε με συγκατάβαση απέναντι στην ανθρώπινη αδυναμία. Αποκάλυψε στους ανθρώπους την αλήθεια, δηλαδή τον εαυτό του, ώστε να μπορέσουν να γνωρίσουν την πραγματική ελευθερία (Ιωάν. 8,32). Κάλεσε όλους τους ανθρώπους, αν ήθελαν να τον ακολουθήσουν, να απαρηθουν τον εγωισμό τους και να τον ακολουθήσουν με όλα τα προβλήματά τους (Ματθ. 16,24) κι Εκείνος θα τους ανάπανε και θα τους απελευθέρωνε από το φορτίο τους (Ματθ. 11,28-30).
- Έδειξε με το Σταυρό του ότι η δύναμη του χριστιανού φανερώνε-

ται μέσα στην αδυναμία του (Β' Κορ. 12,9). Η αυτάρκεια που φέρουν τα πλούτη και η δόξα δημιουργεί μια απατηλή αίσθηση κυριαρχίας και εξουσίας. Ο Σταυρός, όμως, το έσχατο σύμβολο "αδυναμίας", έγινε για τους χριστιανούς σύμβολο δύναμης, σύμβολο που αποτυπώνουν πάνω στο σώμα τους. Έτσι δηλώνουν την εκούσια αυτοπαράτηση από το ατομικό τους θέλημα, για να εκφραστεί το θέλημα του Θεού. Αυτή η στάση δίνει τέτοια δύναμη στον άνθρωπο ώστε να μπορεί ακόμα και "να μετακινεί δουνά" (Ματθ. 11,23· 21,21).

- Με την Ανάστασή του νίκησε τον έσχατο εχθρό του ανθρώπου, το θάνατο. Παύει πλέον ο θάνατος να είναι το αδυσώπητο τέλος της ζωής, που συντρίβει τις ελπίδες του ανθρώπου και τον χωρίζει από τα αγαπημένα του πρόσωπα. Ο θάνατος έγινε ένα πέρασμα σε μια εντελώς νέα ζωή, στην πραγματική ζωή, όπου ο θάνατος "ουκέτι κυριεύει" (Ρωμ. 6,9), και όπου θα ξαναβρεθούμε όλοι μαζί με τον αναστημένο Χριστό.

*«Έτέχθης ως αυτός ήθέλησας,
έφάνης ως αυτός ήδουλήθης
έπαθες σαρκί ό Θεός ήμών έκ
νεκρών άνέστης, πατήσας τόν
θάνατον άνελήφθης έν δόξη, ό
τά σύμπαντα πληρών και απέ-
στεilas ήμιν Πνεύμα θεϊόν,
του άνημνείν και δοξάζειν σου
τήν θεότητα»*

(Απόστιχα εορτής
Αναλήψεως)

Δ. Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ

Στο τέλος της ζωής του ο Χριστός άφησε παρακαταθήκη στους μαθητές του να κηρύξουν σε όλους τους ανθρώπους το Ευαγγέλιο. Γρήγορα το χαρμόσυνο μήνυμα έφτασε στα πέρατα της γης. Άνθρωποι διαφορετικών εθνικοτήτων και πολιτισμών ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του Χριστού και έτσι δημιουργήθηκε η χριστιανική Εκκλησία. Μέσα σ' αυτήν και ιδίως γύρω από το κοινό τραπέζι της Θείας Ευχαριστίας συγκεντρώνονται άντρες, γυναίκες και παιδιά, πλούσιοι και φτωχοί, μορφωμένοι και αμόρφωτοι, δυνατοί και αδύναμοι, ισχυροί και ασθενείς και ξεπερνώντας κάθε διάκριση εθνολογικής, φυλετικής και κοινωνικής μορφής γίνονται ένας νέος λαός με ένα διαφορετικό ήθος. Συγκροτούν την Εκκλησία, μια θεανθρώπινη πραγματικότητα που αποτελεί τον πυρήνα του νέου κόσμου της Βασιλείας του Θεού.

Με τη δράση του Αγίου Πνεύματος ο κόσμος άρχισε σιγά σιγά να αλλάζει. Η αλλαγή, βέβαια, αυτή δεν είναι πάντα ορατή απ' όλους, γιατί το κακό και η διαφθορά συνεχίζουν να υπάρχουν και στην προσωπική και στην κοινωνική ζωή. Τώρα, όμως, παρά την ύπαρξη του κακού, δρουν μέσα στον κόσμο και οι θεϊκές δυνάμεις που σταδιακά μεταμορφώνουν τον άνθρωπο και την υπόλοιπη δημιουργία.

Πολλοί στην εποχή μας μιλούν για παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και για δημιουργία του παγκόσμιου χωριού. Είναι όμως μια κατάσταση που εξελίσσεται σε βάρος της συντριπτικής πλειονότητας των ανθρώπων για να εξυπηρετηθούν καλύτερα οι επιδιώξεις των ισχυρών της γης. Παράλληλα όμως η Εκκλησία, που γιορτάζει τα δύο χιλιάδες χρόνια από τον ερχομό του Χριστού, γνωρίζει και πραγματοποιεί τη μόνη αληθινή, ουσιαστική και φιλόνηρωτη παγκοσμιοποίηση μέσα στους κόλπους της. Με την αγιαστική χάρη των μυστηρίων της, μεταμορφώνει τις σχέσεις των ανθρώπων με το Θεό, με τους συνανθρώπους τους και με το περιβάλλον. Μέσα στο Σώμα του Χριστού, την Εκκλησία, αναπτύσσεται ένας νέος πολιτισμός.

ΤΙ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΧΑΣΩ

- Με την ενανθρώπιση του Χριστού "έγινε ο Θεός άνθρωπος, για να γίνει ο άνθρωπος Θεός".
- Ο Χριστός με το έργο του, το Σταυρό και την Ανάστασή του, κατοχύρωσε την αξία του ανθρώπου, ανέτρεψε τη συμβατική κοινωνική ηθική, έβαλε την αγάπη πάνω από κάθε νόμο, νίκησε τον θάνατο και έβαλε τα θεμέλια ενός νέου τρόπου ζωής.
- Ο Χριστός μας προσκαλεί στο Σώμα του, την Εκκλησία, να γίνουμε και εμείς μέλη του καινούριου κόσμου της Βασιλείας του. Μέσα στην Εκκλησία γίνεται πραγματικότητα η ένωση των πάντων και η αληθινή και ουσιαστική παγκοσμιοποίηση.

ΕΧΟΥΝ ΣΗΜΑΣΙΑ ΑΥΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ;

1. Σε τι μοιάζει ο σημερινός κόσμος με την εποχή λίγο πριν έλθει ο Χριστός στη γη; Τι έχει να πει το μήνυμα του Χριστού για τον κόσμο σήμερα;
2. Ποιος είναι για σένα προσωπικά ο Χριστός; Τι σημασία έχει

για τη ζωή σου το κήρυγμά του, ο Σταυρός του και η Ανάστασή του;

3. Κυκλοφορεί ευρύτατα στην εποχή μας η άποψη ότι ο Χριστός ήταν απλώς ένας ανθρωπιστής δάσκαλος. Αν είναι έτσι θα μπορούσε να ζήσει επί είκοσι αιώνες ο νέος κόσμος, η Εκκλησία, που Εκείνος ίδρυσε;
4. Διάφορα σύγχρονα τραγούδια της pop, της rock, ή της heavy metal μουσικής δίνουν ένα άλλο πορτρέτο του Χριστού. Πού επικεντρώνεται το ενδιαφέρον τους και κατά πόσο δίνουν τη σωστή εικόνα που έχουμε γι' Αυτόν από την Καινή Διαθήκη;